

GENERALDIREKTØREN

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C
T +45 3520 3040
www.dr.dk

Maria Rørbye Rønn
D +45 3520 3628
29.12. 2014

Kære [REDACTED]

Du har i flere runder klaget over DR's brug af en undersøgelse fra Epinion vedrørende befolkningens holdninger til at stramme reglerne for familiesammenføring. Efter at redaktionen har afvist din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og lavet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi: Journalen

Nyhedsdirektør Ulrik Haagerup
Redaktionschef Thomas Falbe
Politisk redaktør Uffe Tang
Jurachef Peter Skov
Etikchef Inger Bach
Projektmedarbejder Marianne Juul

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klage over DR's rekvirering og dækning af en undersøgelse fra Epinion om holdninger til familiesammenføring i oktober 2014.

Den 17. oktober 2014 bragte DR Nyheder hovedresultaterne af en rundspørge, man havde bestilt hos Epinion. I Radioavisen kl. 7.00 hed det bl.a.:

"Et flertal i befolkningen, 62 procent, bakker op om regeringens planer om at stramme reglerne for familiesammenføringer. Det viser en måling, som Epinion har lavet for DR Nyheder.

I en artikel på dr.dk (<http://www.dr.dk/Nyheder/Politik/2014/10/16/132602.htm>) hed det samme dag under overskriften *"Danskerne: Fint med strammere regler for familiesammenføringer"*:

*"Trods kritik fra både FN og flere nødhjælpsorganisationer får regeringen opbakning fra danskerne til at stramme reglerne for familiesammenføringer.
Det viser en måling foretaget af Epinion for DR Nyheder.
Regeringen vil lade nogle flygtninge vente i et år, før de kan blive familiesammenført, og det bakker 62 procent af danskerne ifølge målingen op om."*

Senere på dagen stillede [REDACTED] en række opfølgende spørgsmål til DR Nyheder vedr. undersøgelsen. Især efterlyste han den præcise formulering af det stillede spørgsmål. Efterfølgende stillede Hvelplund flere spørgsmål direkte til Epinion. Da svarene ikke var tilfredsstillende sendte han den 29. oktober denne klage til DR:

"Dette er klage over at DR "stoler på" Epinion undersøgelser og accepterer en undersøgelse af dårlig kvalitet (pkt. a ovenfor, man ved ikke hvad svaret dækker over og derfor heller ikke hvad folk har svaret på) og at udvælgelseskriterierne (stratificeringsmodellen) for, hvem der er spurgt er en forretningshemmelighed (pkt b ovenfor).

Resultatet af undersøgelsen ledte til en politisk proces, hvor Mette Frederiksen bl.a. tog svarene for givet. Hvad kunne DR have gjort?:

- De kunne forlange at repræsentativitetskriterierne (hvem der er spurgt, etc.) skulle være offentligt tilgængelige. Hvis Epinion så ikke ville acceptere denne offentlighedsbetingelse, så entrere med et andet opinionsinstitut.

- De kunne have analyseret spørgsmål og svar, og krævet at Epinion ved ekstra tjek fandt ud af, hvad der ligger bag f.eks. svaret "nogenlunde rimeligt".
- Forlange at det konkrete spørgsmål der er stillet offentliggøres sammen med de konkrete svarkategorier til spørgsmålet.

Som forbrugere af DR forventes det, at de "produkter" der kommer ud er kvalitetstjekkede. Et sådant kvalitetstjek er netop journalister og DRs styrke i forhold til de sociale medier. Giver man afkald på det, har DR ingen berettigelse. Og jeg tror at folk almindeligvis forventer af DR at sådanne kvalitetstjek foretages.

Konkluderende: DRs accept af denne Epinion undersøgelse er i strid DRs programetik på i hvert fald to områder, nemlig TROVÆRDIGHED OG KVALITET.

Jeg imødeser svaret på denne klage, som er principiel også i forhold til en række andre opinionsundersøgelser bl.a. foretaget i DR regi. Men her kunne DR gå foran med nye CODES of CONDUCT for opinionsundersøgelser mht. åbenhed om spørgsmål og svar og stratificeringskriterier."

Klagen blev den 17. november besvaret af DR Nyheder, der bl.a. skrev:

"DR Nyheder anvender Epinion som meningsmålingsinstitut og har en udførlig kontrakt med virksomheden om de ydelser, vi modtager. En del af Epinions berettigelse er at lave valide og naturligvis repræsentative meningsmålinger. Det er en videnskab, som vi ikke har ekspertisen til at tage os af i DR Nyheder. Det er derfor, vi køber ydelser hos specialister. I det samarbejde accepterer vi, at Epinion har visse forretningshemmeligheder, fuldstændig på linje med andre meningsmålingsinstitutter for andre medier. Samarbejdet mellem DR og Epinion har også karakter af rådgivning, så Epinion bruger virksomhedens erfaring til at sikre, at DR får lavet så valide målinger som muligt. Derfor tages Epinion med på råd ved udformning af spørgsmål og undersøgelsesmetode. Epinion har et tæt samarbejde med førende danske valgforskere, som gør, at instituttet løbende optimerer hele værdikæden omkring politiske meningsmålinger lige fra udarbejdelsen af spørgeskema, over dataindsamling til rapportering af resultaterne."

Efter en længere generel beskrivelse af de anvendte metoder hedder det:

"I Epinions undersøgelse, som er bragt af dr.dk d. 17.10.2014, er der spurgt til i hvilken grad det er rimeligt, at nogle flygtninge fra bl.a. Syrien må vente et år med at få en familiesammenføring. Der er her anvendt såkaldt lukkede spørgsmål, hvor respondenterne bliver bedt om at sætte kryds i foruddefinerede kategorier. Den type af spørgsmål er velegnede til at undersøge, hvor stor en andel af befolkningen, der har en bestemt holdning. Ulempen er dog, at man ikke indfanger diversiteten i befolkningens holdninger. Hvad mener folk eksempelvis, når de sætter kryds i "Hverken rimelig eller urimelig"? En nærmere undersøgelse af dette kræver uddybende spørgsmål eller en kvalitativ tilgang. Sådanne mere omfattende og dybtgående undersøgelser ligger typisk uden for rammerne af en meningsmåling, hvor hovedformålet netop er at få danskernes overordnede holdninger til forskellige – ofte dagsaktuelle – spørgsmål.

DR Nyheder afviser således, at brugen af Epinions undersøgelse skulle være i strid med vores programetik, hvad angår kvalitet og troværdighed, som det fremgik af klagen. Når det er sagt, er der grund til fremadrettet at arbejde med en større åbenhed omkring de generelle principper, som DR og Epinion arbejder ud fra, og den drøftelse vil DR Nyheder tage med Epinion."

[redacted] fandt svaret helt utilfredsstillende og bad derfor i mail af 18. november lytternes og seernes redaktør behandle sagen. Anken gik især på, at DR fandt det acceptabelt at "repræsentativitets designet" bevares som en forretningshemmelighed og at spørgsmålene ikke var klare og ikke var gengivet præcist af DR.

Jeg har nu gennemgået sagen og afleverer hermed min indstilling:

Der er to hovedpunkter i [redacted] endelige klage:

1. Er det acceptabelt, at der ikke er indsigt i, hvordan Epinion har sikret, at undersøgelsen er repræsentativ?

DR har her henvist til, at der er tale om forretningshemmeligheder og at det er sædvane, at der ikke er præcis indsigt på dette område. Man har således alene lovet at arbejde for "større åbenhed om de generelle principper". Klager har omvendt opfordret DR til at bruge sin position til at insistere på større åbenhed om de konkrete metoder.

Min kommentar: Selvom en større konkret åbenhed klart vil være at foretrække, har jeg ikke grundlag for at stille præcise krav til, hvordan dilemmaet løses. Der er mange muligheder, som kan indgå i overvejelserne. F.eks. har DR Nyheder i

forbindelse med en anden diskussion om DR's brug af meningsmålinger, efterfølgende bedt en anerkendt valgforsker om at lave en gennemgang af de anvendte metoder (http://www.dr.dk/NR/rdonlyres/A1C733AB-9993-45E2-91A8-1271A849F0FE/5740677/SRT_Rapport3_KV13.pdf).

Jeg vil følge, hvordan DR Nyheder arbejder videre med tilsagnet om større åbenhed.

2. Var de konkrete spørgsmål tilstrækkeligt præcise? Er der behov for indsigt i de stillede spørgsmål og svarprocenterne.

Det centrale spørgsmål i den omstridte undersøgelse lyder således:

"Det er blevet besluttet, at nogle flygtninge fra bl.a. Syrien må vente et år med at få en familiesammenføring. Hvor rimelig synes du den beslutning er?"

Der er i undersøgelsen blevet svaret i følgende kategorier:

- I høj grad rimelig	38 % (344)
- I nogen grad rimelig	24 % (221)
- Hverken rimelig eller urimelig	7 % (66)
- I nogen grad urimelig	16 % (149)
- I høj grad urimelig	10 % (93)
- Ved ikke	4 % (39)
- Total	100 % (913)

DR har henvist til, at spørgsmålet er forsvarligt og relevant og at en grundigere belysning af diversiteten i befolkningens holdninger ligger "... uden for rammerne af en meningsmåling, hvor hovedformålet netop er at få danskernes overordnede holdninger til forskellige – ofte dagsaktuelle – spørgsmål."

Hertil har klager fastholdt, at de anvendte begreber er ganske uklare. Man ved ikke hvilken form for familiesammenføring, der er tale om, begrebet "nogle flygtninge" er tilsvarende uklart ligesom begrebet "i nogen grad rimelig" er åbent for fortolkning.

DR har senest lovet at overveje opfølgende spørgsmål i en senere undersøgelse.

Min kommentar: Den konkrete udformning af spørgsmål som disse kan ofte diskuteres. I det konkrete tilfælde er der især usikkerhed om, hvilken form for familiesammenføring der tales om og hvilke flygtninge den omfatter. En grundigere undersøgelse havde selvsagt været at foretrække, men jeg har ikke grundlag for at konkludere, at de stillede spørgsmål er i direkte modstrid med DR's etik, som hævdet af klager. Derimod viser sagen, at det er væsentligt, at DR viser total åbenhed om de stillede spørgsmål og alle svarprocenter. Det er ikke holdbart, at politikere og offentlighed diskuterer på baggrund af DR-undersøgelser, man alene får præsenteret i korte sammendrag. For at leve op til sine forpligtelser m.h.t. til åbenhed, troværdighed og kvalitet bør DR via dr.dk som standard give fri offentlig adgang til alle spørgsmål og svar i de undersøgelser af

befolkningens holdninger, som rekvireres af DR og bruges i nyhedsformidlingen. Det kan f.eks. gøres ved, at der linkes hertil fra de relevante nyhedshistorier.

Konklusion og sammenfatning:

"Et flertal i befolkningen, 62 procent, bakker op om regeringens planer om at stramme reglerne for familiesammenføringer", hed det i Radioavisen den 17. oktober i en gengivelse af en Epinion-rundspørge for DR.

Klageren har anført, at undersøgelsen var bygget på hemmeligholdte metoder og uklare spørgsmål og at formidlingen var vildledende.

Indstillingen anerkender behovet for større åbenhed om undersøgelser som denne, men undlader at komme med krav til offentliggørelse af konkrete oplysninger om metoder mv.

Diskussionen om spørgsmålene og tolkningen af dem viser imidlertid, at det er relevant, at DR gør de konkrete spørgsmål og svarprocenter tilgængelige for offentligheden. Det er ikke holdbart, at sådanne DR-undersøgelser er genstand for offentlig debat uden at det er muligt at se de konkrete spørgsmål og svarprocenterne i de forskellige svarkategorier.

Derfor indstilles det, at DR finder en konkret løsning, som sikrer, at disse oplysninger er tilgængelige på dr.dk.

Jacob Møllerup, den 11. december 2014